

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W GŁUBCZYCACH
z dnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głubczyce
na lata 2016-2025**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515, oraz 1045 i 1890) art 16b i 17 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głubczyce na lata 2016-2025, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616 i 1830 oraz z 2016 r. poz. 195.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głubczyce na lata 2016-2025

Głubczyce 2016

Spis treści

Wstęp	3
I. Charakterystyka Gminy Głubczyce	6
II. Diagnoza problemów społecznych	7
1. Ludność	7
2. Niepełnosprawność	8
3. Bezrobocie	9
4. Bezdomność	10
5. Ubóstwo	11
6. Alkoholizm	12
7. Sytuacja osób starszych	14
8. Wspieranie rodziny z dziećmi	15
9. Przemoc w rodzinie	17
III. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią	18
IV. Mocne i słabe strony pomocy społecznej oraz analiza szans i zagrożeń	21
1. Analiza SWOT	21
2. Cele strategiczne	23
V. Sposób realizacji strategii i jej norm finansowania	25
1. Zasoby instytucjonalne z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy	25
2. Źródła finansowania strategii	28
VI. Monitoring i ewaluacja	29
VII. Podsumowanie	29

Wstęp

Diagnoza problemów społecznych poprzez obszary strategiczne została sporządzona przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Głubczycach.

Podstawę prawną niniejszej Strategii stanowią art.16b, art.17 ust.1 pkt.1 ustawy o pomocy społecznej zwanej dalej ustawą, zgodnie z którym gmina opracowuje i realizuje strategię rozwiązywania problemów społecznych. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głubczyce na lata 2016 – 2025 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Głubczyce a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przyjęcie przez samorząd Gminy Głubczyce Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej.

Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin szczególnie wielodzietnych, uzależnienie i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Gmina.

Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się klientami pomocy społecznej, dlatego też najistotniejszą sprawą jest ochrona i zapewnienie warunków do rozwoju rodziny.

Nie możemy również zapominać, że praca z ludźmi jest bardzo trudna, gdyż jest to praca na ludzkich emocjach wymagająca dużej empatii, wrażliwości i wyrozumiałości.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom określonym w art.2 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Świadczenie pomocy społecznej powinno służyć również umacnianiu rodziny. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Podstawowym trzonem działalności OPS jest realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej w oparciu o instrumenty, określone w ustawie o pomocy społecznej, a więc podejmowanie takich działań, których celem jest udzielanie osobom różnych form wsparcia, pozwalających na przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać przy wykorzystaniu własnych umiejętności, możliwości, zasobów i uprawnień.

Ośrodek realizuje zadania pomocy społecznej poprzez: tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń, pobudzanie społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz świadczenie pracy socjalnej. Ośrodek również realizuje zadania, powierzone mu przez właściwe organy na podstawie innych ustaw.

Do tych dodatkowych zadań należy realizacja świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny w postaci:

- przyznawania dodatków mieszkaniowych,
- przyznawania świadczeń rodzinnych,
- prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci stypendium szkolnego oraz zasiłku szkolnego

które uzupełniają katalog oferowanych przez OPS usług na rzecz osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i deprivacją potrzeb materialnych.

W ramach realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z obowiązków ustawowych Ośrodek Pomocy Społecznej w Głubczycach stara się aktywnie współpracować z różnymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze. Współpraca ta polega na działaniach interdyscyplinarnych np. w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspierania rodzin, osób niepełnosprawnych i innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Podstawy prawne

Opracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Głubczyce na lata 2016 - 2025 oraz jej wdrażanie odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2015r., poz.163 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2015r., poz.332 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015r., poz.149 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz.1390);
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r., poz.1286 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz.2572 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2015r., poz.114 z późn. zm.),
- ustawa o pomocy osobom uprawnionych do alimentów z dnia 7 września 2007r. (Dz.U. z 2016r., poz.169 z późn. zm.),
- ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001r. (Dz.U. z 2013r., poz.966 z późn. zm.),

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Głubczyce na lata 2016-2025 opracował zespół składający się z pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Głubczycach:

Katarzyna Piróg

Barbara Serwata

Monika Koroblowska

Barbara Blicharz

Barbara Dudzik

Irena Iglińska

Karolina Łakomy

I. Charakterystyka Gminy Głubczyce

Gmina Głubczyce położona jest w południowo-zachodniej części Polski na terenie województwa opolskiego. Zajmuje powierzchnię 295 km² i jest pod tym względem największą gminą województwa. Od zachodu na długości około 43 km granica gminy stanowi jednocześnie granicę państwową z Republiką Czeską. Od południa gmina sąsiaduje z gminą Branice, od wschodu z gminą Baborów i Pawłowiczki, a od północy z gminą Głogówek.

W granicach administracyjnych gminy znajduje się:

- miasto Głubczyce (siedziba władz gminy) leżące na prastarym szlaku handlowym Opole-Ołomuniec-Brno, u progu Bramy Morawskiej nad rzeką Psiną, lewym dopływem Odry,
- 45 sołectw.

Na terenie gminy Głubczyce znajduje się połączenie drogowe z Czechami, a najbliższe ośrodki miejskie to: Opole (oddalone o 62 km), Gliwice (71 km), Katowice (107 km),

Wrocław (155 km), Krnov (16 km), Praga (363 km), Wiedeń (210 km).

II. Diagnoza problemów społecznych

1. Ludność

Liczba ludności gminy ogółem wg stanu na dzień 31.12.2014r. wynosiła 22579 i uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2013 o 223 osoby.

Strukturę wiekową ludności gminy obrazuje tabela nr1, z której wynika że najliczniejszą grupą mieszkańców gminy jest grupa w wieku produkcyjnym – 14351 osoby, a grupa w wieku poprodukcyjnym liczy 4349 osób. W porównaniu z latami poprzednimi zauważyć można, że liczba osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym zmniejsza się, natomiast zwiększa się liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 1: Struktura wiekowa ludności gminy Głubczyce

Wiek	przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Liczba	3949	3879	14625	14351	4228	4349

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014r.

Do osób w wieku przedprodukcyjnym zalicza się młodzież i dzieci. W gminie Głubczyce zamieszkuje 3879 dzieci do 18 roku życia (stan na koniec 2014r.).

Od wielu lat notuje się stały już spadek liczby ludności województwa opolskiego, implikowany zmniejszającym się przyrostem naturalnym.

Nigdy w dziejach ludzkości nie było tak dużej liczby ludzi starych jak obecnie. Teza ta znajduje również odzwierciedlenie w strukturze wiekowej. Wzrost odsetka ludzi starych wiąże się z dwoma równoległe przebiegającymi procesami:

- wydłużanie się przeciętnego okresu życia,
- spadek liczby narodzin.

W gminie Głubczyce w ciągu kilku ostatnich lat również zaobserwowano wzrost tego zjawiska. Przyrost naturalny jest ujemny.

2. Niepełnosprawność

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011r. około 4,7 mln (dokładnie 4697,0 tys.). Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła

12,2% ludności kraju wobec 14,3% w 2002 r. (blisko 5,5 mln osób niepełnosprawnych w 2002r.). Udział mężczyzn wśród osób niepełnosprawnych wynosił 46,1% wobec 53,9% dla kobiet.

Zgodnie z definicją sformułowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO): „Osoba niepełnosprawna to osoba, u której istotne uszkodzenia i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz czynniki zewnętrzne”.

Diagnoza tej grupy jest bardzo trudna, ponieważ brak jest pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji. Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności nie mogą w pełni korzystać z dobrodziejstw życia społecznego z powodu barier architektonicznych i społecznych.

Problemami osób niepełnosprawnych na terenie naszej gminy zajmują się następujące jednostki:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Warsztat Terapii Zajęciowej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Dom Dziennego Pobytu,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.

Analizując strukturę mieszkańców gminy warto zauważyć, że nie istnieją dane statystyczne dotyczące liczby osób niepełnosprawnych (w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej), jednak liczba osób niepełnosprawnych stale rośnie. Szacuje się, iż niepełnosprawni stanowią 10% populacji w Polsce. Przyjmując ten wskaźnik, należy założyć, że Gminę Głubczyce zamieszkuje ponad 2,4 tys. osób niepełnosprawnych.

Tabela 2: Liczba osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny z OPS

Rok	Liczba osób
2013	730
2014	699

Tabela 3: Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach

Rok	Liczba wydanych orzeczeń
2013	1027
2014	1029

Źródło: Pismo z dnia 01.03.2016r. NrPZON.8321.5.SR.10.2016 Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Głubczycach

Pobyt w Środowiskowym Domu Samopomocy

W Nowych Gołuszowicach funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy, który zapewnia dzienny pobyt dla osób niepełnosprawnych kierowanych przez tut.OPS. Osoby tam przebywające mają zapewnioną m.in. opiekę personelu, posiłek, zajęcia rehabilitacyjne, dojazd, poradnictwo psychologiczne, zajęcia terapeutyczne oraz integrację społeczną. W 2014r. z usług Domu skorzystały 63 osoby.

3. Bezrobocie

Jednym z problemów naszej gminy jest bezrobocie. Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotny oznacza osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Głubczycach na koniec 2014r. zarejestrowanych było 1359 bezrobotnych (w tym 711 kobiet).

Struktura wykształcenia bezrobotnych przedstawia się następująco: wykształcenie podstawowe posiada 507 osób bezrobotnych, wykształcenie zasadnicze zawodowe 358 osób, wykształcenie średnie 373 osoby, wykształcenie wyższe 121 osób.

W 2014 roku na terenie Gminy Głubczyce odnotowano mniej osób bezrobotnych

zarejestrowanych w urzędzie pracy w stosunku do lat ubiegłych (2012r. - 1636 osób, 2013r. - 1547 osób, 2014r. - 1359 osób).

Prace społecznie użyteczne

Sytuacja klientów pomocy społecznej, którzy borykają się z problemem bezrobocia jest na bieżąco monitorowana przez pracowników socjalnych. Oprócz całego wachlarza pomocy finansowej i rzeczowej osoby te mogą skorzystać również z prac społecznie użytecznych.

Prace społecznie użyteczne organizowane są na terenie Gminy Głubczyce. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane.

Osoby wykonujące prace w ramach prac społecznie użytecznych pracują w wymiarze do 40 godzin w miesiącu. W tym czasie mają szansę zdobywać nowe doświadczenia zawodowe. Za swoją pracę otrzymują świadczenie w określonej wysokości, które podlega waloryzacji i nadal posiadają status osoby bezrobotnej.

W roku 2013 Ośrodek Pomocy Społecznej w Głubczycach na prace społecznie użyteczne skierował 73 osoby, natomiast w roku 2014 skierował 72 osoby.

4. Bezdomność

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, za osobę bezdomną uważa się „osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania;”.

Bezdomność jest przede wszystkim zjawiskiem społecznym. Ani formalne prawo do zamieszkania w danym lokalu ani brak tego prawa nie przesądzają, bowiem niczego w kwestii bezdomności. Możliwe są sytuacje, gdy konflikty rodzinne uniemożliwiają faktyczne współzamieszkiwanie w lokalu, w którym jest się zameldowanym, lub też zaspakajanie potrzeb mieszkaniowych pomimo braku zameldowania i formalnego prawa do zamieszkiwania w danym lokalu. Bezdomność to w dzisiejszych czasach problem, który dotyczy wszystkich krajów na świecie. Nie ma znaczenia czy są to państwa biedne, czy bogate. Bezdomni żyją wszędzie. Każdy kraj stara się w miarę możliwości radzić sobie z tym

problemem.

W Polsce bezdomnym pomaga około stu organizacji. Są wśród nich takie jak Caritas Polska, Polski Czerwony Krzyż, Monar, Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta, Polski Komitet Pomocy Społecznej, a także wiele mniejszych.

Pojęcie bezdomności odnosi się do osób całkowicie pozbawionych jakiegokolwiek schronienia. Dla tych ludzi mieszkaniem są dworce kolejowe, piwnice, klatki schodowe, czy nawet śmietniki. Jak wielu jest bezdomnych, tak z pewnością wiele powodów, z jakich osoby te straciły swoje miejsce zamieszkania. Wśród powodów wymienia się najczęściej: alkoholizm, utratę pracy, powodującą w konsekwencji brak środków do życia i eksmisję z miejsca zamieszkania, rozpad rodziny, powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania, przemoc w rodzinie, opuszczenie domu dziecka, czy szpitala psychiatrycznego bez określonego miejsca powrotu.

Na terenie gminy Głubczyce funkcjonuje Stowarzyszenie Monar-Markot Dom dla Samotnej Matki z Dzieckiem w Zopowy, w którym przebywają matki z dziećmi z tereny całej Polski. Z naszej gminy mieszka tam matka z jednym dzieckiem. Tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje również z różnymi schroniskami dla osób bezdomnych spoza terenu naszej gminy. Aktualnie 10 osób bezdomnych (głównie osoby samotne) przebywa w takich schroniskach.

5. Ubóstwo

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy społecznej są: bezrobocie, ubóstwo, długotrwała choroba, niepełnosprawność, uzależnienia, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (zwłaszcza rodziny niepełne i wielodzietne), potrzeby ochrony macierzyństwa

Poniższa tabela przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy Ośrodka w latach 2013-2014 z w/w powodów.

Tabela 4: Powody przyznania pomocy społecznej

Powód	Rok	
	2013	2014
ubóstwo	652	628
bezrobocie	598	578

niepełnosprawność	297	293
długotrwała choroba	366	345
potrzeby ochrony macierzyństwa	56	63
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	177	169
w tym:	110	110
rodziny niepełne		
rodziny wielodzietne	47	45
alkoholizm	72	54

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-03 za 2013r. i 2014r.

Z przedstawionych danych wynika, że wzorem lat ubiegłych najpoważniejszą trudnością życiową klientów pomocy społecznej jest ubóstwo. Ubóstwo jest jednym z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej. Klientami są osoby i rodziny o niskich kwalifikacjach zawodowych, długotrwale bezrobotne, jak również osoby nie posiadające stałego źródła dochodu, pracujące w niepełnym wymiarze czasu pracy lub dorywczo. Wzrost kosztów utrzymania, niskie dochody własne są głównymi przyczynami zgłaszania się o pomoc społeczną.

Wśród ubogich rodzin bezrobotnych można zaobserwować tzw. zjawisko zamkniętego kręgu ubóstwa. Dzieci z rodzin ubogich zazwyczaj kończą swoje kwalifikacje na szkole podstawowej czy zawodowej zmniejszając w ten sposób możliwość uzyskania płatnej pracy i szans na wyrwanie się z tego zamkniętego kręgu.

Tabela 5: Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2013-2014

Rok	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin
2013	2205	873
2014	2075	835

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014r

6. Alkoholizm

Do negatywnych zjawisk mających wpływ na funkcjonowanie rodzin w gminie Głubczyce należy również alkoholizm. W znaczeniu potocznym uzależnienie rozumiane jest jako nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji, a w szczególności: alkoholu, mówimy wtedy o alkoholizmie, narkotyków, gdzie mówimy o narkomanii, leków w przypadku, których mamy do czynienia z lekomanią. W szerszym

znaczeniu za osoby uzależnione uważa się także nadużywające gier hazardowych, oglądania telewizji, Internetu, zakupów czy też pracy.

Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne z uwagi na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które jednak nie szukają wsparcia u profesjonalistów i w instytucjach pomocowych. Problem alkoholowy stanowi zagrożenie dla naszego społeczeństwa. Na terenie naszej gminy działa utworzona przy Urzędzie Miejskim Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która świadczy pomoc w zakresie:

- kontaktu indywidualnego z pacjentem uzależnionym, w zakresie: motywacji do leczenia, doradztwa terapeutycznego, występowania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu o wydanie opinii co do konieczności podjęcia leczenia odwykowego, kierowanie do samopomocowych grup wsparcia,
- kontaktu indywidualnego z osobami współuzależnionymi poprzez: kierowanie do terapeuty,
- kierowania do samopomocowych grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych

Przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa również Punkt Konsultacyjny, który realizuje swoje zadania w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Punkt Konsultacyjny świadczy pomoc poprzez:

- nawiązywanie współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- orientację co do możliwości zorganizowania systematycznych oddziaływań terapeutycznych,
- kontakt indywidualny z pacjentem uzależnionym: psychiczna diagnoza uzależnienia, doradztwo terapeutyczne, doraźna pomoc terapeutyczna, kierowanie do samopomocowych grup wsparcia,
- kontakt indywidualny z osobami współuzależnionymi: edukacja na temat choroby alkoholowej i możliwości jej leczenia, przygotowanie interwencji kryzysowej, doraźna pomoc psychologiczna, kierowanie do grup samopomocowych dla rodzin,
- kontakt indywidualny z pacjentami trzeźwiejącymi: pomoc w zapobieganiu nawrotom choroby alkoholowej, pomoc w rozwiązywaniu problemów w zaawansowanej fazie wychodzenia z uzależnienia, doraźna pomoc psychologiczna, nawiązywanie kontaktu ze służbami i środowiskami zawodowymi zainteresowanymi efektywnym rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych,

- orientację co do możliwości współpracy z innymi specjalistami,
- współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Głubczycach .

Liczba rodzin którym udzielono pomocy ze względu na występujący problem alkoholowy:

- 2013r. - 72 rodziny
- 2014r. - 54 rodziny

7. Sytuacja osób starszych

Wzrost odsetka osób starszych w Gminie Głubczyce nabiera coraz większego tempa. Do najważniejszych przyczyn wzrostu odsetka osób starszych należą przede wszystkim wydłużanie czasu trwania ludzkiego życia oraz spadek liczby urodzeń. Ten pierwszy czynnik wpływa bezwzględnie na wzrost liczby ludzi starszych.

Pobyt w Domu Dziennego Pobytu

Na terenie miasta funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu. Jest to placówka wsparcia dziennego dla osób starszych, kierowanych przez tut.OPS. Osoby starsze mają tam zapewniony m.in. posiłek, zajęcia terapeutyczne, gimnastykę oraz integrację społeczną. W 2014 r. z usług Domu skorzystało 139 osób.

Usługi opiekuńcze

Konsekwencje socjalne starzenia się ludności to większe zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze. Należy zaznaczyć, że na terenie Gminy Głubczyce usługi opiekuńcze przyznawane są osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione.

Tabela 6: Liczba osób objętych wsparciem w postaci usług opiekuńczych

	2013	2014
Liczba osób	67	66
Koszt usług (w zł)	308155	334520

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014r.

Domy Pomocy Społecznej

Formalne wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania seniora nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie stałej i całodobowej opieki w postaci pobytu w domu pomocy społecznej.

Tabela 7: Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej oraz odpłatność gminy za pobyt w tego rodzaju placówkach

	2013	2014
Liczba osób przebywających w DPS	46	49
Opłata gminy za pobyt w DPS (w zł)	850809	990458

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2014r.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić tendencję wzrostową zarówno kosztów opłat za pobyt mieszkańca w DPS poniesionych przez Gminę jak i liczbę osób przebywających w danym roku w jednostce stacjonarnej.

Za bezpośrednią przyczynę wzrostu kosztów opłat ponoszonych przez gminę w DPS są:

- niskie dochody osób skierowanych do DPS,
- niskie dochody osób obowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt w DPS osoby skierowanej,
- brak osób obowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt w DPS osoby skierowanej,
- wzrost kosztów utrzymania mieszkańca w DPS.

8. Wspieranie rodzin z dziećmi

Asystent Rodziny

Od 2012r. uregulowania prawne dotyczące wspierania rodziny i pieczy zastępczej zostały wyłączone z ustawy o pomocy społecznej i zawarte w nowej ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta określa w jednym akcie prawnym zarówno zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane.

Nową formą wsparcia w rodzinie jest asystent rodziny. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych.

Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz

tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny.

W roku 2013r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Głubczycach asystent rodziny objął pomocą 11 rodzin, natomiast w 2014r. 15 rodzin.

Podejmując pracę z rodziną główny akcent powinien być nałożony na profilaktykę, czyli wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem w sytuacji kryzysowej, w konsekwencji której może dojść do zabrania dziecka z domu.

Odnotowano następujące problemy dominujące w rodzinach objętych wsparciem:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie i ubóstwo,
- alkoholizm.

Podejmowane działania powinny być ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza bowiem rozwiązania problemu rodziny. Takie rozwiązanie należy traktować jako przejściową formę zabezpieczenia dziecka. Mając na uwadze więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem w takich przypadkach konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej dających szansę na jego powrót do domu.

Ponoszenie opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

W 2014r. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 15 dzieci z naszej gminy, w tym 11 nowych po wydaniu postanowienia przez Sąd Rejonowy w Prudniku. W trakcie roku 1 dziecko przeszło do placówki z rodziny zastępczej. Dzieci te pochodziły z 6 rodzin.

W rodzinach zastępczych przebywało 22 dzieci, z których 7 umieszczonych było w pierwszym roku, 6 dzieci w drugim roku, a 9 dzieci w trzecim roku.

W związku z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek Pomocy Społecznej w Głubczycach ponosił wydatki za pobyt dzieci w wysokości 10% kosztu utrzymania w pierwszym roku pobytu, 30% w drugim roku pobytu dziecka i 50% w trzecim roku na podstawie not wystawianych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach.

Tabela 8: Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Rok	Kwota opłaty
2013	44.185,99
2014	91.105,01

Źródło: Dane własne OPS

8. Przemoc w rodzinie

Przemoc rozumiana jest jako akt godzący w wolność osobistą jednostki i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przenosi się ona również na grunt rodzinny i jest w nim często spotykanym zjawiskiem, niezależnym od kultury, środowiska, wyznania, wykształcenia, poziomu intelektualnego czy przynależności do grupy społecznej.

Przemoc w rodzinie to niewątpliwie zachowanie, które poniża jednostkę, powoduje obrażenia fizyczne, często jednocześnie naruszając w ten sposób prawo. Rzadko jest to incydent jednorazowy. Zazwyczaj staje się jednym z wielu ogniw łańcucha agresji.

Na terenie Gminy Głubczyce, zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, funkcjonuje powołany Zarządzeniem Burmistrza Głubczyc Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Głubczycach,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sądu Rejonowego w Głubczycach,
- Komendy Powiatowej Policji w Głubczycach,
- Oświaty,
- Służby zdrowia,
- Franciszkańskiego Ośrodka Pomocy Dzieciom w Głubczycach.

Zespół interdyscyplinarny jest elementem tworzonego przez gminę systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizuje działania określone w Gminnym Programie

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 oraz Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Psycholog ds. Przemocy przyjmujący w Ośrodku Pomocy Społecznej udzielił w 2014r. konsultacji 58 osobom w ilości 83 godziny.

Tabela 9: Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty"

Rok	Liczba rodzin
2013	62
2014	44

Źródło: Dane własne Zespołu Interdyscyplinarnego

Tabela 10: Liczba ofiar przemocy domowej wg Procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Głubczyce

	2013	2014
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	73	46
w tym: kobiety	61	36
mężczyźni	10	10
małoletni	2	0

Źródło: Dane własne Zespołu Interdyscyplinarnego

Tabela 11: Liczba sprawców przemocy domowej w Gminie Głubczyce

	2013	2014
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	73	46
w tym: kobiety	7	4
mężczyźni	66	42
małoletni	0	0

Źródło: Dane własne Zespołu Interdyscyplinarnego

III. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Tak więc na podstawie w/w danych do podstawowych zagrożeń rozwoju społecznego gminy Głubczyce należą:

- zaawansowany proces starzenia się ludności,
- malejący przyrost naturalny,
- spadek liczby ludności,
- niewystarczający poziom dostępności usług publicznych (społecznych, opiekuńczych szczególnie dla osób starszych i niepełnosprawnych),
- utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia i bierności zawodowej,
- wzrost dysfunkcji społecznych.

Prognoza do roku 2025 zakłada generalnie w skali województwa niewielkie zmniejszenie ogólnej liczby ludności. Być może proces ten nastąpi również w naszej gminie. Dlatego tak ważnym problemem będzie postępujący proces starzenia się ludności i systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Stwarzać to będzie potrzebę budowy całego systemu zabezpieczenia społecznego tej grupy ludności.

Przewidywane na okres perspektywiczny zmiany w strukturze ludności wg wieku oddziałujące bezpośrednio na przyszłe potrzeby mieszkańców gminy charakteryzować się będą, podobnie jak w całym województwie, następującymi podstawowymi cechami:

- zmniejszeniem populacji dzieci i młodzieży,
- zmniejszenie liczby ludności w wieku produkcyjnym,
- dużym przyroście liczby ludności w wieku poprodukcyjnym,
- postępującym wykluczeniem społeczno - ekonomicznym niektórych grup.

W związku z koniecznością realizacji zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie lokalnym, jak i na poziomie rodziny i jednostki), a także koniecznością wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy, niezbędne jest profesjonalne i systemowe diagnozowanie problemów w skali gminy, opracowanie założeń jego polityki oraz przystosowanie istniejącej infrastruktury pomocowej do minimalizowania negatywnych skutków przemian społeczno - gospodarczych oraz do wspomagania mechanizmów przystosowania społecznego. Rosnąca skala problemów, nowe zjawiska oraz silne wzajemne powiązania problemów wymagają stałego doskonalenia kadr pomocy społecznej. Istnieje pilna potrzeba zmiany sposobów i zakresu szkoleń i doształcania bezrobotnych. Ważne jest, by pracownicy potrafili przekazać swoim klientom zarówno umiejętności przydatne w procesie poszukiwania pracy, jak też wzmocnić ich wysiłki na tym polu. Pomoc bezrobotnym opierać powinna się na programowych działaniach profesjonalistów, a wsparcie osoby bez pracy nie może być pozbawione elementów aktywizujących całą rodzinę czy jednostkę. Ważne jest zapewnienie każdemu bezrobotnemu, który deklaruje chęć podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia i zmiany stylu życia, takiego miejsca, gdzie w sposób profesjonalny i skuteczny byłby wzmocniony w swoim postanowieniu. Otrzymywana pomoc nie może być barierą w dążeniu jednostki do pełnej samodzielności i w żadnym przypadku nie powinna uzależniać jej od przyznawanych świadczeń. Pomoc finansowa powinna być ostatnim instrumentem w systemie różnorodnych działań wspierających, po wyczerpaniu się wszelkich innych możliwości pomocy.

Należy jak najdłużej utrzymywać osobę starszą i chorą psychicznie czy upośledzoną umysłowo w jej naturalnym środowisku. Jest to o wiele korzystniejsze rozwiązanie zarówno dla osoby jak i dla systemu, gdyż nie generuje konieczności tworzenia kosztownych miejsc w pomocy stacjonarnej. Ponadto kilkugodzinne przebywanie osoby w placówce nie powoduje zerwania więzi z rodziną i to ona w dalszym ciągu jest odpowiedzialna za sprawowaną opiekę. Placówki półstacjonarne winny w ciągu najbliższych lat stać się podstawową formą pomocy instytucjonalnej. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych powinny zapewnić im życiową i ekonomiczną niezależność i możliwość uczestnictwa na zasadach równości w życiu społeczności lokalnej. Należy stworzyć możliwość zatrudnienia tych osób na otwartym rynku pracy lub gdy wymaga tego stopień i rodzaj niepełnosprawności w warunkach chronionych. Należy zlikwidować bariery architektoniczne, urbanistyczne i w komunikowaniu się w obiektach użyteczności publicznej. Dostosować infrastrukturę komunikacji publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wyrównać szanse w zakresie możliwości spędzania wolnego czasu, ułatwienie kontaktów społecznych i zapobieganie izolacji przez zapewnienie możliwości uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. Wzrost zapotrzebowania na zapewnienie opieki osobom starszym wymaga budowania środowiskowych grup wsparcia. Należy rozbudowywać środowiskowy system wsparcia, a nie kreować potrzeby w zakresie opieki stacjonarnej. Należy stworzyć możliwość czasowego umieszczenia osób starych w domach pomocy społecznej. Sytuacja choroby opiekuna, wyjazdu osoby sprawującej opiekę rodzi potrzebę krótkoterminowego umieszczenia chorej osoby w placówce opieki całkowitej. Zdecydowanie należy rozbudowywać infrastrukturę podnoszącą jakość życia osób starszych, umożliwiając im jak najpełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym, aktywne i atrakcyjne formy spędzania czasu wolnego.

Ważna jest całodzienna dostępność instytucji niosących pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, rozszerzenie oferty i rozwój infrastruktury dla tej grupy osób.

Być może konieczne będzie zwiększenie liczby etatów na stanowisku asystenta rodziny w związku z wzrostem liczby rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

IV. Mocne i słabe strony pomocy społecznej oraz analiza szans i zagrożeń

1. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń jakie stoją przed polityką społeczną gminy.

Analiza SWOT zawiera określenie 4 grup czynników :

MOCNE STRONY - uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej wzmocnieniu

SŁABE STRONY - uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony polityki społecznej i które niewyeliminowane będą ją osłabiać

SZANSE – uwarunkowania zewnętrzne, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych

ZAGROŻENIA - uwarunkowania zewnętrzne, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej- działalność instytucji na rzecz osób potrzebujących (OPS, KPP, PCPR, PPP, ŚDS, DDP, GKRPA, PIK,- wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej- atrakcyjne tereny turystyczne- wysoko rozwinięte rolnictwo- dziedzictwo kulturowo - historyczne- występowanie dużych przedsiębiorstw o charakterze produkcyjnych- dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników pomocy społecznej- liczne przedsiębiorstwa usługowe	<ul style="list-style-type: none">- niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców- mało ofert pracy i niskie zarobki- brak mieszkań chronionych i niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych- niewystarczające wsparcie dla grup wykluczonych zagrożeniem społecznym- emigracja ludności w wieku produkcyjnym- nasilanie się problemów społecznych- istnienie szarej strefy zatrudnienia-niski poziom wykształcenia osób zagrożonych i wykluczonych społecznie-wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (dziedziczenie ubóstwa)- brak pasażerskich połączeń kolejowych- brak wystarczających połączeń

<ul style="list-style-type: none"> - bliskość granicy z Czechami - dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje pozarządowe - otwartość Ośrodka Pomocy Społecznej i Samorządu Gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym - możliwość korzystania z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych - aktywizacja osób bezrobotnych poprzez kierowanie na prace społecznie użyteczne - pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez wprowadzenie pracy asystenta rodziny - organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych 	<p>autobusowych utrudniających dojazd do miejsc pracy i innych instytucji</p> <ul style="list-style-type: none"> - starzejące się społeczeństwo - duże zróżnicowanie poziomu jakości życia pomiędzy miastem a wsią - niski prestiż zawodu pracownika socjalnego - brak skutecznych programów wychodzenia z ubóstwa - niewystarczająca pomoc w formie usług opiekuńczych zwłaszcza na terenach wiejskich
--	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie instytucji zajmujących się problematyką społeczną - zwiększenie aktywności współpracy w obszarze pomocy społecznej - utrzymanie pracy asystenta rodziny - zmiany w polityce prorodzinnej - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych - wzmacnianie aktywności osób starszych(rada seniora) - wyrównywanie szans zatrudnienia dla osób 	<ul style="list-style-type: none"> - ciągle nakładanie obowiązków na pracowników socjalnych - ubożenie społeczeństwa i osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny - niekorzystne zjawiska demograficzne - dziedziczenie biedy - uzależnienie od świadczeń z pomocy społecznej - zwiększająca się liczba osób uzależnionych - rosnąca liczba rodzin wieloproblemowych - przejawy agresji w kierunku do

niepełnosprawnych - atrakcyjność turystyczna regionu	pracowników ośrodka pomocy społecznej - obciążenie budżetu gminy dodatkowymi zadaniami -wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych, w tym również starszych - brak możliwości zapewnienia całodobowej opieki ze strony najbliższej rodziny osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym - brak możliwości zapewnienia krótkoterminowej opieki ze strony najbliższej rodziny osobom starszym, chorym, niepełnosprawnym
---	---

2. Cele strategiczne

Cel nadrzędny :

Stworzenie spójnego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia i rozwoju mieszkańców Gminy Głubczyce w różnych sferach życia społecznego poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cel strategiczny 1: Dobre warunki funkcjonowania rodzin

Cel operacyjny	
<i>Skuteczne wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej</i>	
Działania:	Wskaźniki realizacji działań
1. Systematyczna praca socjalna w środowisku rodzinnym	Liczba rodzin objętych pomocą
2. Wsparcie finansowe rodziny	
3. Pomoc w formie asystenta rodziny	
4. Organizacja (finansowanie) wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku
5. Współpraca z Franciszkańskim Ośrodkiem Pomocy Dzieciom	Liczba dzieci korzystających ze świetlicy
6. Realizacja programów wspierania rodziny	Uchwała Rady Miejskiej w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Cel strategiczny 2: Wysoki poziom jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych

Cel operacyjny	
<i>Wspieranie osób starszych, niepełnosprawnych i ich rodzin w integracji i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym</i>	
Działania:	Wskaźniki realizacji działań
1. Zwiększenie dostępności do dziennych placówek wsparcia, klubów, grup wsparcia oraz imprez kulturalnych	Liczba placówek dziennego wsparcia
2. Wyrównywanie szans w zakresie możliwości spędzania wolnego czasu, ułatwienie kontaktów społecznych i zapobieganie izolacji przez zapewnienie możliwości uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej	Liczba spotkań integracyjno-towarzyskich dla seniorów
3. Wsparcie rodziny i zapewnienie opieki nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi oraz pozostawienie ich w środowisku naturalnym	Liczba osób objętych pomocą
4. Realizacja programów z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i starszych	Liczba realizowanych programów

Cel strategiczny 3: Rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej, w tym dobra dostępność usług z zakresu pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej.

Cel operacyjny	
<i>Zwiększenie działań zmierzających do wzrostu poczucia bezpieczeństwa oraz minimalizowania występowania zjawiska przemocy w rodzinie i jej skutków na rzecz mieszkańców gminy</i>	
Działania:	Wskaźniki realizacji działań
1. Współpraca z instytucjami niosącymi pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba instytucji
2. Wsparcie psychologiczne	Liczba udzielonych konsultacji
3. Zwiększenie działań profilaktyczno - edukacyjnych zmierzających do przeciwdziałania uzależnieniom ze	Liczba działań profilaktyczno-edukacyjnych

szczególnym uwzględnieniem zagrożonych tym zjawiskiem dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działań edukacyjnych pogadanek i spotkań w szkołach.	
4. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba realizowanych programów

Cel strategiczny 4: Wysoki poziom aktywności osób bezrobotnych

Cel operacyjny	
<i>Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększaniu szans na rynku pracy</i>	
Działania:	Wskaźniki realizacji działań
1. Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i udziału w szkoleniach oraz stażach organizowanych przez PUP	Liczba osób, które otrzymały skierowanie do pracy lub udziału w szkoleniach i stażach
2. Przekazywanie klientom pomocy społecznej umiejętności przydatnych w procesie poszukiwania pracy, jak też wzmacnianie ich wysiłku w procesie poszukiwania pracy.	
3. Podejmowanie współpracy w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, usłudze pośrednictwa pracy oraz szkolenia	
4. Organizacja prac społecznie użytecznych	Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne
5. Realizacja programów służących aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Liczba realizowanych programów

V. Sposób realizacji strategii i jej norm finansowych

1. Zasoby instytucjonalne z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej (własne i z zakresu administracji rządowej) wykonywane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej, który został utworzony Uchwałą Nr 61/90 Rady Gminy w Głubczycach z dnia 24.08.1990r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Głubczycach i realizuje zadania w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2015r. poz.163 z późn.zm.).

Do zadań gminy z zakresu pomocy społecznej należą w szczególności:

Zadania własne:

1. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych, okresowych, stałych, celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego i na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
3. opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującym matką, ojcem lub rodzeństwem,
4. praca socjalna, która zmierza do tego, aby wzmocnić u podopiecznych poczucie odpowiedzialności za swój byt i swojej rodziny i nie pogłębiać zależności od pomocy społecznej,
5. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
6. dożywianie dzieci,
7. sprawienie pogrzebu,
8. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
9. tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
10. prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
11. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
12. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
13. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie,
14. utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Zadania zlecone:

1. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
2. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
3. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
4. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
5. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Ustawa o pomocy społecznej przyjmuje, że adresatem działań pomocy społecznej jest rodzina jako całość. Pomoc społeczna ma nie tylko wspierać rodzinę, ale ma także reagować na nowe sytuacje, w których się znalazła. Strategia będzie realizowana w latach 2016-2026.

Cele strategii realizowane będą przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Głubczycach przy udziale instytucji i podmiotów funkcjonujących na terenie gminy Głubczyce m.in.:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul.Sobieskiego 5, 48-100 Głubczyce,
2. Punkt Interwencji Kryzysowej ul.Sobieskiego 5, 48-100 Głubczyce,
3. Środowiskowy Dom Samopomocy Nowe Gołuszowice 18, 48-100 Głubczyce,
4. Dom Dniennego Pobytu ul.Chrobrego 7, 48-100 Głubczyce,
5. Punkt Konsultacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul.Niepodległości 14, 48-100 Głubczyce,
6. Dom Pomocy Społecznej w Klisinie z filiami, Klisino 100, 48-100 Głubczyce,
7. Stowarzyszenie Monar-Markot Dom dla Samotnych Matek z Dziećmi w Zopowy ul.Zamkowa 1, 48-100 Głubczyce,
8. Sąd Rejonowy w Głubczycach ul.Kochanowskiego 1, 48-100 Głubczyce,
9. Komenda Powiatowa Policji ul.Chrobrego 6, 48-100 Głubczyce,
10. Zespół Kuratorskiej Służby przy Sądzie Rejonowym w Głubczycach ul.Kochanowskiego 1, 48-100 Głubczyce,
11. Prokuratura Rejonowa w Głubczycach ul.Powstańców Śląskich 4, 48-100 Głubczyce,

12. Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych
ul.Niepodległości 1, 48-100 Głubczyce,
13. Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna ul.Raciborska 17, 48-100 Głubczyce,
14. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej ul.M.Curie-Skłodowskiej 26,
48-100 Głubczyce,
15. Zarząd Oświaty Kultury i Sportu ul.Olimpijska 1, 48-100 Głubczyce,
16. Franciszkański Ośrodek Pomocy Dzieciom ul.Zakonna 3, 48-100 Głubczyce,
17. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie
Głubczyce ul.Pocztowa 6a, 48-100 Głubczyce,
18. Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ul.Pocztowa 6a,
48-100 Głubczyce,
19. Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Głubczyce

2. Źródła finansowania strategii

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Głubczyce na lata 2016-2025 wymaga finansowania. Środki finansowe przeznaczone na pokrycie wydatków związanych z realizacją działań przewidzianych w obrębie poszczególnych celów, zostaną określone na każdy rok w odrębnym dokumencie po zatwierdzeniu budżetu gminy. Przewiduje się, że realizacja celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne z budżetu gminy
- środki przekazane z budżetu państwa (dotacje)
- środki funduszy krajowych (PFRON)
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków Ministerstwa Pracy Rodziny i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny)

VI. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie polegać będzie na zbieraniu i analizowaniu ilościowych i jakościowych danych dotyczących wdrażanych rozwiązań, w formie rocznych sprawozdań z realizacji działań i informacji.

Celem ewaluacji jest stałe ulepszanie skuteczności i efektywności interwencji publicznej w kategoriach pozytywnych skutków społecznych lub gospodarczych. W ramach ewaluacji Strategii zakłada się przeprowadzenie badania w połowie okresu jej obowiązywania czyli na koniec 2020r. oraz ewaluacji końcowej na koniec 2025r.

VII. Podsumowanie

Pomoc społeczna w ciągu najbliższych lat nadal będzie pełnić kluczową rolę w systemie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy. Nie wszyscy mogą korzystać z osiągnięć i szans, jakie daje gospodarka rynkowa. Brak kwalifikacji, niski poziom kultury rodzin, bariery strukturalne powodują, że znaczna część osób znalazła się poza rynkiem pracy. Wielu z nich ma niewielkie szanse, by znaleźć ją kiedykolwiek.

Pomoc społeczna nie będzie w ciągu najbliższych lat trwać w swych dotychczasowych strukturach. Cechą instytucji pomocy społecznej jest jej ścisłe powiązanie z potrzebami wynikającymi z aktualnej sytuacji społecznej. Pomoc społeczna będzie się zatem zmieniać, dostosowując swe instytucje i instrumenty do potrzeb w gminie.

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z art.17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2014r. o pomocy społecznej (Dz.U.z 2015 r. poz.163 ze zm.) -

„**Art 17. 1.** Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy

1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka; ”

natomiast jej zakres został określony w art 16b:

"Art. 16b. 1. Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.

2. Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;*
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;*
- 3) określenie:*
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,*
 - b) kierunków niezbędnych działań,*
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,*
 - d) wskaźników realizacji działań."*

Dotychczasowa strategia opracowana była na lata 2004-2015.